अनृतातिथ्यपनोदपूतिदार्वाधानबीसिपक्वनाव्युदकानि वर्जयेत् ॥१५॥ [1] सायंकाले समागतस्य अतिथेर्निराकरणम् । दुर्गन्धिदारूणामग्नौ प्रक्षेपणम् पूतिशब्दस्य दुर्गन्धिवाचित्वदर्शनात् · अथवा पूति क्लिन्नम् न क्लिन्नं दार्वादध्यादिति शाखान्तरात् । ऋबीसपक्वम् ऋबीसशब्दः पृथिवीवाची योऽयमृबीसे पृथिव्यामिति यास्कोक्तेः (६. ३६) पृथिव्यां यत्पक्वम् तिन्दुकादि । नाव्युदकम् · नौशब्देन नौर्ह वाऽएषा स्वर्ग्या यदग्निहोत्रमिति (२. ३. ३. १५) श्रुतेरग्निहोत्रमुच्यते तेन अग्निहोत्रार्थमुद्धरणे कृते तत्समाप्तिं यावत् उदकपानं न कुर्यादित्यर्थः [2] · अथवा नावि नौकायां यदुदकम् तस्य पानं न कुर्यादिति · मानवे या अन्तर्नाव्यापः स्युर्न तासामाचामेन्न क्लिन्नं दार्वादध्यादिति । यजमान आधानानन्तरमेतानि यावज्जीवं वर्जयेत् · अनृतम् तस्य वाऽएतस्याग्न्याधेयस्य सत्यमेवोपचार इति श्रुतेः (२. २. २. १२) तदपराधे श्रौतं प्रायश्चित्तम् · इतरच्छाखान्तरात् । अधिकारित्वाविशेषात्पत्न्या अप्येते नियमा भवन्त्येव ।

ब्रह्मचार्यग्निनित्यधारी क्षीरहोम्यग्निमुपशायी द्वादशरात्रꣳ षड्रात्रं त्रिरात्रमन्ततः ॥१६॥ यजमान आधानानन्तरं द्वादशरात्रम् अथवा षड्रात्रम् अथवा अन्ततः अन्तिमपक्षे त्रिरात्रम् ब्रह्मचारी भवत् · अग्निनित्यधारी गार्हपत्याहवनीयदक्षिणाग्निसभ्यान्नित्यं धारयेत् · क्षीरहोमी दुग्धेनैवाग्निहोत्रं जुहुयात् · अग्निमुपशायी अग्निसमीपऽएव भूमौ शयीत । एते नियमाः पुरुषार्थाः · तेन सोमाधाने समारोह्याग्नीऽइति (७. १. ३६) समारोपस्य क्रत्वर्थत्वात् तेन पुरुषधर्मो

---

१) अनृतातिथ्यपनोद[प्रतिषेध]: स्मृतिप्राप्त एवानूद्यते नानृतं वदेदिति स्मृतिः (मनु° ३. २२१) अप्रणोद्योऽतिथिरिति च (याज्ञवल्क्य १. १०७) तदनुवादोऽयम् न वाऽआहिताग्निनानृतं वदितव्यमिति (२. २. २. २०) · तदेतन्नातीव युक्तरूपम् यतोऽनुवादमात्रमनर्थकम् विधौ च प्रवृत्तिविशेषकत्वम् · तस्मादेवायं सत्यवदननियमः · एवं च तदपचारे श्रौतं स्मार्तं च प्रायश्चित्तम् Karka. २) ऊष्मापक्वमिति केचित् ऋबीसं पिष्टपचनं कंसोऽस्त्री पानभाजनमित्यमरः (२. १. ३२) marg. २. but the text of Amara has ऋजीषं! — पृथिव्यां योऽग्निः स ऋबीसशब्देनोच्यते योऽयमृबीसे पृथिव्यामग्निरिति यास्कोक्तेः (६. ३६) Mah. ऋबीसपक्वम् यत्पृथिव्यां गर्ते तिन्दुकादि पाचितम् ऋबीसशब्दश्च पृथिवीवचनो नैरुक्ताभिप्रायात् योऽयमृ°ग्निरिति Karka. ३) अग्निहोत्रार्थमुद्धृतेऽग्नावुदकदानप्रतिषेधः स यदुद्धृतेऽग्नावभ्यागताय नोदकं यावन्न(?) इति · नौशब्दश्चात्र अग्निहोत्रविषयो नौर्ह°त्रमिति Karka.